

במלכוד משפטי האישות

מאת חיים הנדוורקר

נשיא לשכת עורכי-הדין הד"ר אמנון גולדנברג פנה באחרונה לשר המשפטים בבקשה לבדוק את מכה לול העניינים הקשורים למשפטי האישות. הד"ר גולדנברג קובע, כי למרבה הצער חלק ניכר מהאוכלוסיה סיה מעורב במשפטי אישות ויש ביקורת קשה בציבור על מרכיבי המערכת המשפטית הדנה בנושא ובכלל זה עורכי-הדין, הנהלים הקיימים בהם, והסבל שנגרם למתדיינים. בוועד המרכזי של לשכת עורכי-הדין שקיימה דיון בנושא הו" באו גם דוגמאות לא מעטות לכך. על כן מציעה הלשכה הקמת ועדה ציבורית בראשות שופט, שתבדוק את מכלול העניינים הקשורים ל" נושא כדי למצוא פתרונות למצב הקיים.

נראה כי הודעותיה של לשכת עורכי-הדין יש לה בסיס רחב במציאות. התופעה הראשונה הבולטת במערכת משפטי האישות היא הכפילות במערכת והמאבקים המתפתים חים בין בתי-הדין הרבניים לבין בתי-המשפט האזרחיים. לא מכבר התבררה בבית-הדין הרבני בתל-אביב תביעת גירושין של אשה כנגד בעלה שבבעלותו דירת בני-הזוג. במהלך התביעה ביקשה האשה להתגרש וכן לזכות במוזנות ובדירה. הבעל ביקש שלום-בית, ו" בית-הדין הרבני קיבל את דרישתו. ואולם האשה לא ויתרה ובמקביל פנתה לבית-המשפט המחוזי ודרשה צו מגיעה, כדי למנוע מהבעל כניסה לבית, שכן לטענתה הוא גוהג בה

באלימות. בית-המשפט המחוזי קייבל את דרישתה. שתי הערכאות קיבלו איפוא החלטות סותרות.

במקרה אחר קבע בית-הדין האזרחי כי ילד יישאר ברשות אביו, החוזר בתשובה, ואילו בית-המשפט המחוזי קבע כי הילד יישאר בידי אימו החילונית. לצורך הכרעה ב" שאלה זו הוקם הרכב מיוחד בהש"ת תפוח שני שופטים ודיין.

פסיקה סותרת

מקרים של פסיקה סותרת בין ערכאות שיפוט בנושאי אישות אינם יוצאי-דופן, בגלל המערכת הכפולה הרבנית והאזרחית הפועלת בארץ. הפיצול האמור קיים עוד מימי הטורקים והבריטים, כאשר ענייני המעמד האישי היו נתונים בידיהם של בתי-הדין הדתיים. לאחר קום המדינה הושאר המצב על כנו ו" אולם כבר מהשנים הראשונות ל" מדינה נוצר מתח רב בין המערכת המשפטית האזרחית לדתית, ששיקף מאבק פוליטי-ציבורי בין הציבור הדתי לחילוני. כל צד נאבק למען תת יתר סמכויות לאחת מן הערכאות — בהתאם להשקפותיו בנושאי דת.

כך התעורר מאבק סמכויות חריף בין בתי-הדין לבין בתי-המשפט. בתי-הדין מוסמכים לדון בענייני גישואין, גירושין, מוזנות אשה (על-פי בחירתה בבית-משפט מחוזי או בבית-דין רבני), על עניין הכרוך בגירושין (החוקת ילדים, מוזנות לאשה עד לגירושין). בתי המשפט המחוזיים מוסמכים לדון במוזנות

ילדים סובלים, וימי עבודה רבים של כל הגורמים מבוזבזים. זה ב" פירוש מצב לא בריא."

מערכת היחסים בין בתי-הדין ל" בתי-המשפט אינה טובה. בשיתות עם פרקליטים עולה — דבר שאושר בעקפין על-ידי גורמים בבתי-הדין הרבניים — שדייני בתי-הדין ר" אים בבתי-המשפט בית-דין של עכו"ם. לביטוי חריף בא הדבר ב" התייחסות לחוק הישראלי. הד"ר רוזן-צבי אומר, כי בנושאים שונים מתעלמים בבתי-הדין מהחוק הישראלי, על-אף הוראות המחוקק. כך למשל, קיימת הוראה בדין העברי כי לבעל זכות מסוימת בנכסי אשתו (נכסי מלוג) לרבות פיקוח וגיהול, ואילו לאשה אין זכות מק"בילה. בג"ץ קבע עוד בסוף שנות החמישים שהוראה זו אינה מהווה חלק מהמשפט הישראלי, שכן היא נוגדת את חוק שוויון זכויות האשה. ואולם בבתי-הדין הרבניים מתעלמים מכך.

המאבק בין בתי-הדין לבתי-ה" משפט הגיע בשנים האחרונות גם אל ההסכם הקואליציוני. בראשית 1979 הפיץ משרד הדתות בראשות השר דאז, אבוהצירא, תזכיר הצעת חוק בין משרדי הממשלה שנועד לחוק את מעמד בתי-הדין הרבניים במאבק הסמכויות מול בתי-המשפט. בין השאר, הוצע בתזכיר ביטול של השיפוט המקביל בענייני מוזנות בבתי-הדין ובבית-המשפט תוך מתן סמכות ייחודית בעניין זה לבית-הדין הרבני. כן הוצע לבטל את כל הסמכויות של בית-המשפט העליון בהתייחס לבית-הדין הרבני, שבמצב הנוכחי יכול לתקן עוולות או טעויות שעושה בית-הדין הרבני. מימוש התזכיר לחוק נכלל בהסכם הקואליציוני הקודם, אולם לא יצא לפ"ע. גם בהסכם הקואליציוני האחרון נקבע כי יש לממש תזכיר זה.

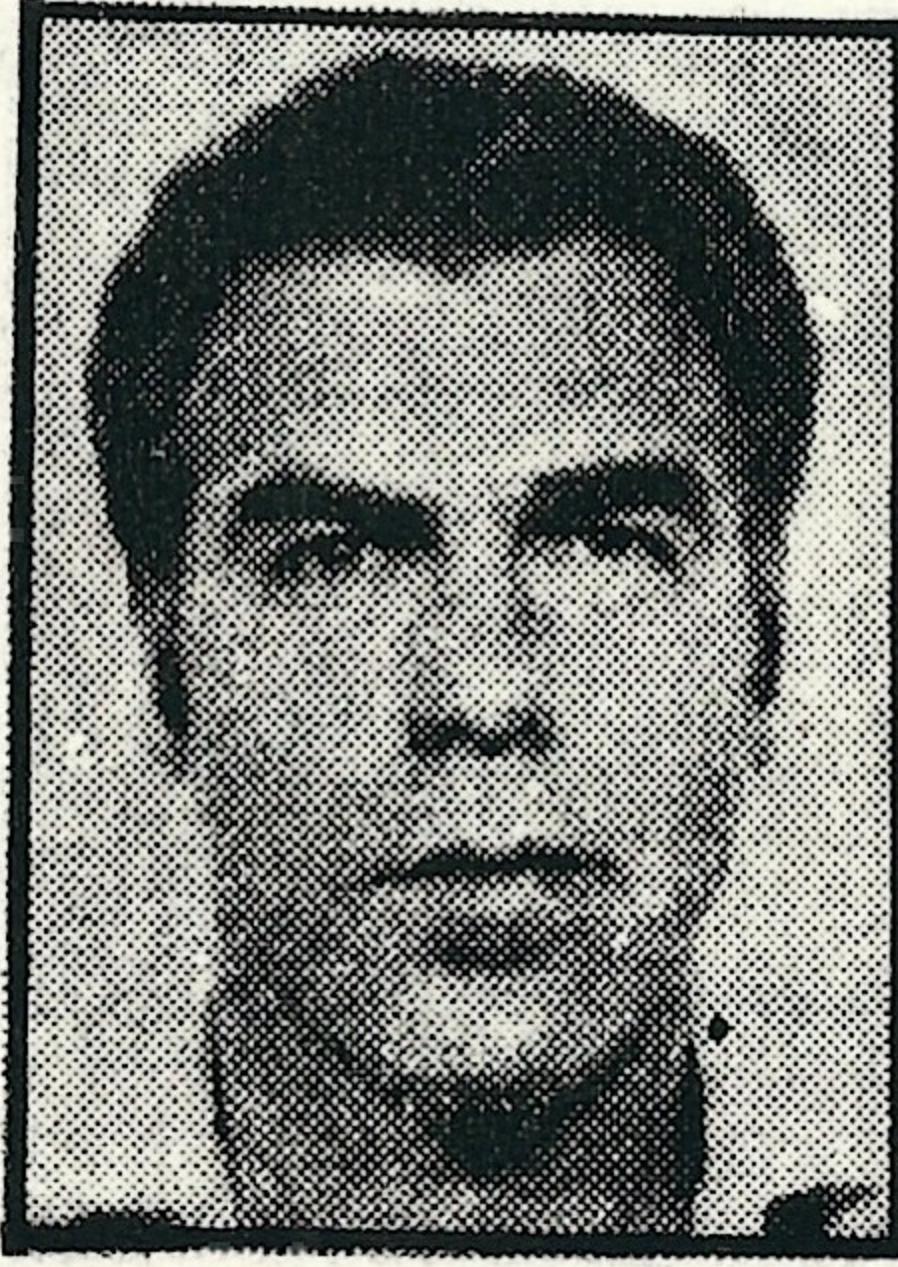
הקניית מעמד איתן יותר, כמוצא על-פי התזכיר, תפתור אמנם חלק ניכר ממאבקי הסמכות המתישים שאליהם נקלעים הנזקקים לערכאות בנושאי אישות. ואולם הדבר יפגע בציבור החילוני. "צריך ל" הבין", אומר הד"ר רוזן-צבי, "מדוע הגבירו בתי-המשפט טיפולם ב" נושא. רוב הציבור חילוני והחל"טות והדיונים בבתי-הדין במקרים רבים אינם בהתאם להשקפתו. ב" מקביל, מתקשה בית-הדין לתפקד. ההד על הנעשה בבתי-הדין הרבניים מגיע לבתי-המשפט, ואלה הרחיבו סמכותם בעניינים השונים של המעמד האישי כדי לענות על מצוקות הציבור שאינם שלם עם דרכם של בתי-הדין הרבניים.

המצב של פיצול סמכויות המרבה דיונים אינו רצוי והוא מקשה על בני-הזוג המתדיינים, ואולם זה הרע במיעוטו אם האלטרנטיבות היא ביצור מעמדו של בית-הדין הרבני, כפי שיובהר בכתבות הב"א. בכל מקרה, אמר לנו פרקליט מנוסה, שביקש כאחרים שלא להז"דת, כי לולא טיפלו בבתי-המשפט המחוזיים בתביעות רבות, היה נוצר פקק עצום של תיקים.

(כתבה ראשונה בסדרה)

אשה על-פי בחירתה, באחוקת יל"דים שלא אגב גירושין, חלוקת רכוש אם לא נכרכת בתביעת גיר"שין.

על-פי המצב דהיום, מי שמגיש תביעת גירושין בבית-דין רבני ו" כורך את ענייני הרכוש, המשותף

ד"ר אריאל רוזן-צבי

של בני-הזוג ושאלת מוזנות האשה, חוסם את הדרך בפני בני-הזוג ה"אחר להתדיין בבית-משפט אזרחי. בכך מחייבים את בן הזוג להתדיין בבית-דין רבני על ענייני מוזנות בניגוד לרצונו.

התוצאה היא ששני הצדדים — הגבר והאשה נתונים במירוץ אל בית-המשפט או בית-הדין הרבני, שכן ברור כי לאשה יש יתרון ב" התייחסות אליה בבית-המשפט (כפי שיובהר בהמשך) ואילו לגבר יש ב" דרך-כלל עדיפות בבית-הדין. בע"קפיו אף גורם מצב זה פניה מוק"דמת ומואצת לערכאות — גם אם אין הדבר לטובת בני-הזוג.

תופעה זו גם כרוכה בתחרות בין ערכאות השיפוט: בית-הדין הרבני מבקש לדון במקרים רבים יותר כדי להשליט את גישתו הדתית, ואילו בית-המשפט המחוזי מעוניין לשמור על מעמדו, בפרט על רקע אי"האהדה בציבור והטענות כלפי בית-הדין הרבני. התוצאה היא שבת"הדין ובתי-המשפט מטפלים לא אחת באותן שאלות תוך מתן עילה שונה לטיפולם.

התעלמות מהחוק הישראלי

הד"ר אריאל רוזן-צבי, מרצה ב"פקולטה למשפטים באוניברסיטת תל-אביב המתמחה בענייני אישות אומר כי עקב המצב שתואר לעיל קיימת חוסר ודאות בשאלה מי מוסמך לדון ומתי. והתוצאה היא התפתחותה של פסיקה נרחבת ב" אשר לסמכותו של כל גוף שיפוטי. אנרגיה רבה של בית-המשפט וה"צדדים הנוגעים בדבר מושקעים ב" דיונים בנושא זה, וכך נהפך הדיון הטפל לעיקר.

"טוב שהליך משפטי בנושאי מש"פחה יהיה קצר ככל שרק ניתן", אומר הד"ר רוזן-צבי. "אבל במצב הנוכחי בגלל דיוני הסמכות הא"רוכים, ההליך מתארך, מה שמקשה על מצבם הנפשי של בני-הזוג, ה"

שלום בית כאמצעי סחיטה

מאת חיים הנדוורקר

הכנסת ונמנעת מהתערבות בסחבת המשפטים בשל לחץ המפלגות הדתיות

דין רבים נוטים לעסוק בו בגלל הרווחים הקלים, וכשמדובר בגירושין ובפירוק רכוש, קל ל"ממש שכר טרחה. התעריפים ה"גבוהים יחסית בתחום זה סיבתם בכך שהיו מעט עורכי דין שהת"מחו בנושא, וכאשר התחרות קטנה המחירים עולים. במקביל, חלה עליה בביקוש לעורכי דין הללו, שכן מספר המתגרשים גדל. בגלל אופי הסכסוכים והרגשות הכרוכים בנושא, אנשים מוכנים "לזרוק" הרבה כסף כדי לנקום בצד השני. לא אחת, מעבר לניצחון כספי, ה"מטרה היא לרדוף את בן הזוג או בת הזוג. למשל: להשיג מזונות גבוהים כדי שהגבר לא יוכל ל"עמוד בהם. ממצב זה ברור שעורכי הדין אינם מפסידים. יש גם תל"נות של עורכי דין שקוממו בני זוג זה כנגד זה כדי שהמאבק י"משך והם יוכלו לגבות עוד כסף.

יש אף עורכי דין, מוסיף ואומר עורך הדין שביקש לשמור על ע"לום שמו, הקובעים שכר טרחה כ"אחוז מסוים מרכוש בני הזוג. זה אינו אתי, משום שכך יש לעורך דין אינטרס שהרכוש יבוא לידי מימוש. ברור לעורכי הדין הללו שאם בני הזוג ישלימו, לא תהיה חלוקת רכוש ורווחיהם יקטנו, ו"לכן חשוב להם שהגירושין וחל"קת הרכוש אכן יתבצעו.

הד"ר אריאל רוזנצבי גורס, כי אף שעורכי דין רבים מנסים ל"שלוח ידם בתחום זה, הרי רק ל"מעטים יש מיומנות בתחום משפטי המשפחה. בדרך כלל אין לעורכי הדין התמצאות טובה בדין העברי, ובדיני פלינות כמו סוציולוגיה ו"פסיכולוגיה שעשויים להועיל לטי"פול המקרה. במרבית המקרים ה"התייחסות לענייני אישות היא כ"אילו המדובר בסכסוך משפטי רגיל.

התוצאה היא ניצוג והרס של לקוח, הדיונים מתארכים והרווחות מתלהטות. יש עורכי דין הפועלים עד גבול החוקי והבלתי חוקי, כמו למשל, כחן המלצות לבן הזוג ש"אותו הם מייצגים. למרר את ה"חיים" לבן הזוג השני כדי שייכנע, או עצה לפרוץ לדירת בני הזוג ולקחת רכוש, ועוד. לא תמיד ני"תנות העצות בלשון מפורשת, ו"יש שהדברים נאמרים ברמז, ב"אופן מתוחכם.

דין רבים נוטים לעסוק בו בגלל הרווחים הקלים, וכשמדובר בגירושין ובפירוק רכוש, קל ל"ממש שכר טרחה. התעריפים ה"גבוהים יחסית בתחום זה סיבתם בכך שהיו מעט עורכי דין שהת"מחו בנושא, וכאשר התחרות קטנה המחירים עולים. במקביל, חלה עליה בביקוש לעורכי דין הללו, שכן מספר המתגרשים גדל. בגלל אופי הסכסוכים והרגשות הכרוכים בנושא, אנשים מוכנים "לזרוק" הרבה כסף כדי לנקום בצד השני. לא אחת, מעבר לניצחון כספי, ה"מטרה היא לרדוף את בן הזוג או בת הזוג. למשל: להשיג מזונות גבוהים כדי שהגבר לא יוכל ל"עמוד בהם. ממצב זה ברור שעורכי הדין אינם מפסידים. יש גם תל"נות של עורכי דין שקוממו בני זוג זה כנגד זה כדי שהמאבק י"משך והם יוכלו לגבות עוד כסף.

יש אף עורכי דין, מוסיף ואומר עורך הדין שביקש לשמור על ע"לום שמו, הקובעים שכר טרחה כ"אחוז מסוים מרכוש בני הזוג. זה אינו אתי, משום שכך יש לעורך דין אינטרס שהרכוש יבוא לידי מימוש. ברור לעורכי הדין הללו שאם בני הזוג ישלימו, לא תהיה חלוקת רכוש ורווחיהם יקטנו, ו"לכן חשוב להם שהגירושין וחל"קת הרכוש אכן יתבצעו.

הד"ר אריאל רוזנצבי גורס, כי אף שעורכי דין רבים מנסים ל"שלוח ידם בתחום זה, הרי רק ל"מעטים יש מיומנות בתחום משפטי המשפחה. בדרך כלל אין לעורכי הדין התמצאות טובה בדין העברי, ובדיני פלינות כמו סוציולוגיה ו"פסיכולוגיה שעשויים להועיל לטי"פול המקרה. במרבית המקרים ה"התייחסות לענייני אישות היא כ"אילו המדובר בסכסוך משפטי רגיל.

התוצאה היא ניצוג והרס של לקוח, הדיונים מתארכים והרווחות מתלהטות. יש עורכי דין הפועלים עד גבול החוקי והבלתי חוקי, כמו למשל, כחן המלצות לבן הזוג ש"אותו הם מייצגים. למרר את ה"חיים" לבן הזוג השני כדי שייכנע, או עצה לפרוץ לדירת בני הזוג ולקחת רכוש, ועוד. לא תמיד ני"תנות העצות בלשון מפורשת, ו"יש שהדברים נאמרים ברמז, ב"אופן מתוחכם.

דין רבים נוטים לעסוק בו בגלל הרווחים הקלים, וכשמדובר בגירושין ובפירוק רכוש, קל ל"ממש שכר טרחה. התעריפים ה"גבוהים יחסית בתחום זה סיבתם בכך שהיו מעט עורכי דין שהת"מחו בנושא, וכאשר התחרות קטנה המחירים עולים. במקביל, חלה עליה בביקוש לעורכי דין הללו, שכן מספר המתגרשים גדל. בגלל אופי הסכסוכים והרגשות הכרוכים בנושא, אנשים מוכנים "לזרוק" הרבה כסף כדי לנקום בצד השני. לא אחת, מעבר לניצחון כספי, ה"מטרה היא לרדוף את בן הזוג או בת הזוג. למשל: להשיג מזונות גבוהים כדי שהגבר לא יוכל ל"עמוד בהם. ממצב זה ברור שעורכי הדין אינם מפסידים. יש גם תל"נות של עורכי דין שקוממו בני זוג זה כנגד זה כדי שהמאבק י"משך והם יוכלו לגבות עוד כסף.

יש אף עורכי דין, מוסיף ואומר עורך הדין שביקש לשמור על ע"לום שמו, הקובעים שכר טרחה כ"אחוז מסוים מרכוש בני הזוג. זה אינו אתי, משום שכך יש לעורך דין אינטרס שהרכוש יבוא לידי מימוש. ברור לעורכי הדין הללו שאם בני הזוג ישלימו, לא תהיה חלוקת רכוש ורווחיהם יקטנו, ו"לכן חשוב להם שהגירושין וחל"קת הרכוש אכן יתבצעו.

הד"ר אריאל רוזנצבי גורס, כי אף שעורכי דין רבים מנסים ל"שלוח ידם בתחום זה, הרי רק ל"מעטים יש מיומנות בתחום משפטי המשפחה. בדרך כלל אין לעורכי הדין התמצאות טובה בדין העברי, ובדיני פלינות כמו סוציולוגיה ו"פסיכולוגיה שעשויים להועיל לטי"פול המקרה. במרבית המקרים ה"התייחסות לענייני אישות היא כ"אילו המדובר בסכסוך משפטי רגיל.

התוצאה היא ניצוג והרס של לקוח, הדיונים מתארכים והרווחות מתלהטות. יש עורכי דין הפועלים עד גבול החוקי והבלתי חוקי, כמו למשל, כחן המלצות לבן הזוג ש"אותו הם מייצגים. למרר את ה"חיים" לבן הזוג השני כדי שייכנע, או עצה לפרוץ לדירת בני הזוג ולקחת רכוש, ועוד. לא תמיד ני"תנות העצות בלשון מפורשת, ו"יש שהדברים נאמרים ברמז, ב"אופן מתוחכם.

בית" שנועד לפשר בין בני הזוג. אמצעי חיובי זה במקורו נהפך לאמצעי טוטנות כנגד מבקש ה"גירושין. שהרי המבקש את שלום הבית יודע שנגשת בקשה כזאת, שמשמעה צווי של בית הדין כי שני בני הזוג משיכו להתגורר יחד פרק זמן נוסף לניסיון, תיענה ברוב ה"מקרים על ידי בית הדין הרואה באהדה בקשות מסוג זה.

כשנענה בית הדין לדרישה, נמ"צא בן זוג מבקש הגירושין בעמ"דת נחיתות, שכן עליו להמשיך ו"לשהות באותה בית הזוג המאוס עליו, ותדבר מעמם כאמור אמצעי להשיג מנצח ויתור. בעניינים ה"מריים.

הד"ר אריאל רוזנצבי אומר, כי השימוש בשלום בית כאמצעי סח"טנות מלמד שבתי הדין מנותקים מהמציאות. אין הם ערים לכך ש"המציאות הפוחתה הרבה מאוד ב"ערכו של אמצעי זה. יש בכך עדות לפער העמוק שבין השקפת העולם של הציבור שנוקק לשירותי בית הדין לבין הדיינים וצרכי פעולתם.

הד"ר רוזנצבי גורס, כי נקודת התורפה של הקשיים בביצוע ג"ר ושין היא בעילות שיש להציב בפני בית הדין כדי לזכות בגירו"שין. למצשה, קשה מאוד להציבן, על פי הדין העברי, אם אחד מבני הזוג מסרב להתגרש. יש שיאמרו שזה הדין העברי וכך צריך לנהוג, אך אני איני מקבל זאת, אומר ה"ד"ר רוזנצבי. בהלכה קיימות דר"כים להענות למצוקה זאת. הרב"נים צריכים להיות בעלי תעוזה ו"לתקן תיקונים, ולא להשאיר מאות ואלפי זוגות בהתכתשות סביב ג"ר ושין.

הבעיה היא שאין נכונות לתקן. הגישה של חלק מהציבור החרדי, השלטת בבתי הדין, היא שלא צריך להיכנע לרוח זמננו, ויש להמשיך וללכת בנתיב שקבעו החכמים הקדמונים.

"בית הדין מתייחס כיום לגירו"שין כאילו המדובר בגירושין לפני אלפי שנים. או היה הליך זה פחות נפוץ וסטיגמתי. הגירושין פעלו לרעת שני בני הזוג ולכן הוטלו ההגבלות על ביצועם. במציאות ה"חיים דאז חלק ניכר מהעם קיבל עליהם בהבנה ובאהבה את ההלכה כמות שהיא. לא זה מצב הדברים כיום. חלק ניכר מכללי ההלכה ובכלל זה כללי הגירושין, מיוע"ה

הבעיה היא שאין נכונות לתקן. הגישה של חלק מהציבור החרדי, השלטת בבתי הדין, היא שלא צריך להיכנע לרוח זמננו, ויש להמשיך וללכת בנתיב שקבעו החכמים הקדמונים.

"בית הדין מתייחס כיום לגירו"שין כאילו המדובר בגירושין לפני אלפי שנים. או היה הליך זה פחות נפוץ וסטיגמתי. הגירושין פעלו לרעת שני בני הזוג ולכן הוטלו ההגבלות על ביצועם. במציאות ה"חיים דאז חלק ניכר מהעם קיבל עליהם בהבנה ובאהבה את ההלכה כמות שהיא. לא זה מצב הדברים כיום. חלק ניכר מכללי ההלכה ובכלל זה כללי הגירושין, מיוע"ה

הבעיה היא שאין נכונות לתקן. הגישה של חלק מהציבור החרדי, השלטת בבתי הדין, היא שלא צריך להיכנע לרוח זמננו, ויש להמשיך וללכת בנתיב שקבעו החכמים הקדמונים.

"בית הדין מתייחס כיום לגירו"שין כאילו המדובר בגירושין לפני אלפי שנים. או היה הליך זה פחות נפוץ וסטיגמתי. הגירושין פעלו לרעת שני בני הזוג ולכן הוטלו ההגבלות על ביצועם. במציאות ה"חיים דאז חלק ניכר מהעם קיבל עליהם בהבנה ובאהבה את ההלכה כמות שהיא. לא זה מצב הדברים כיום. חלק ניכר מכללי ההלכה ובכלל זה כללי הגירושין, מיוע"ה

הבעיה היא שאין נכונות לתקן. הגישה של חלק מהציבור החרדי, השלטת בבתי הדין, היא שלא צריך להיכנע לרוח זמננו, ויש להמשיך וללכת בנתיב שקבעו החכמים הקדמונים.

"בית הדין מתייחס כיום לגירו"שין כאילו המדובר בגירושין לפני אלפי שנים. או היה הליך זה פחות נפוץ וסטיגמתי. הגירושין פעלו לרעת שני בני הזוג ולכן הוטלו ההגבלות על ביצועם. במציאות ה"חיים דאז חלק ניכר מהעם קיבל עליהם בהבנה ובאהבה את ההלכה כמות שהיא. לא זה מצב הדברים כיום. חלק ניכר מכללי ההלכה ובכלל זה כללי הגירושין, מיוע"ה

בשנים האחרונות גדל והולך מס"פר מקרי הגירושין בארץ. בשלוש השנים האחרונות היו 75 אלף טק"סי גישואין ובמקביל היו 12 אלף מקרי גירושין, ואולם, בתי הדין הרבניים מתמודדים עם הנושא ב"צורה לקויה, לפחות מנקודת הראות החילונית, והתוצאה היא התארכותם של דיונים בנושא גירושין אפילו כדי חמש, שבע ועשר שנים.

הד"ר אריאל רוזנצבי מאוני"ברסיטת תל אביב מעריך, כי נושא טיפולם של בתי הדין בנושא הג"רושין עומד לפני התפוצצות, בגלל המתרמרות אלפי אנשים על העוול הנגרם להם. אך הכנסת נרתעת מהתערבות בתחום זה, בגלל ה"השלכות הפוליטיות ולחץ המפלגות הדתיות. הטיפול האטי בבתי ה"דין, אי מציאת פתרונות, גוק נפשי הנגרם לצדדים ופגיעה בהפקודם, כל אלה לא יוכלו להימשך עוד זמן רב, והתוצאה תהיה התפ"צצות."

בהליך משפטי רגיל, כאשר אדם מעוניין בהתרת גישואין, הוא פ"נה לבית המשפט בתביעה כזאת. אם תהיה הסכמה - יתיר בית המשפט האזרחי את הגישואין. ו"היה ואחד מבני הזוג לא יסכים לגירושין, רשאי בית המשפט, א"חר פרק זמן מסוים, להתיר את הגישואין. על פי הדין הדתי, טע"ר נים הגירושין הסכמה ובית הדין אינו יכול להתיר גישואין מב"ח עצמו. יתר על כן, העילות מצד אחד מבני הזוג להשגת גירושין מבן הזוג ה"מצומצמות, ולכן קשה מאוד ל"השיג פסק דין המתייב או כופה גירושין.

הבעיה היא שאין נכונות לתקן. הגישה של חלק מהציבור החרדי, השלטת בבתי הדין, היא שלא צריך להיכנע לרוח זמננו, ויש להמשיך וללכת בנתיב שקבעו החכמים הקדמונים.

"בית הדין מתייחס כיום לגירו"שין כאילו המדובר בגירושין לפני אלפי שנים. או היה הליך זה פחות נפוץ וסטיגמתי. הגירושין פעלו לרעת שני בני הזוג ולכן הוטלו ההגבלות על ביצועם. במציאות ה"חיים דאז חלק ניכר מהעם קיבל עליהם בהבנה ובאהבה את ההלכה כמות שהיא. לא זה מצב הדברים כיום. חלק ניכר מכללי ההלכה ובכלל זה כללי הגירושין, מיוע"ה

הבעיה היא שאין נכונות לתקן. הגישה של חלק מהציבור החרדי, השלטת בבתי הדין, היא שלא צריך להיכנע לרוח זמננו, ויש להמשיך וללכת בנתיב שקבעו החכמים הקדמונים.

"בית הדין מתייחס כיום לגירו"שין כאילו המדובר בגירושין לפני אלפי שנים. או היה הליך זה פחות נפוץ וסטיגמתי. הגירושין פעלו לרעת שני בני הזוג ולכן הוטלו ההגבלות על ביצועם. במציאות ה"חיים דאז חלק ניכר מהעם קיבל עליהם בהבנה ובאהבה את ההלכה כמות שהיא. לא זה מצב הדברים כיום. חלק ניכר מכללי ההלכה ובכלל זה כללי הגירושין, מיוע"ה

הבעיה היא שאין נכונות לתקן. הגישה של חלק מהציבור החרדי, השלטת בבתי הדין, היא שלא צריך להיכנע לרוח זמננו, ויש להמשיך וללכת בנתיב שקבעו החכמים הקדמונים.

"בית הדין מתייחס כיום לגירו"שין כאילו המדובר בגירושין לפני אלפי שנים. או היה הליך זה פחות נפוץ וסטיגמתי. הגירושין פעלו לרעת שני בני הזוג ולכן הוטלו ההגבלות על ביצועם. במציאות ה"חיים דאז חלק ניכר מהעם קיבל עליהם בהבנה ובאהבה את ההלכה כמות שהיא. לא זה מצב הדברים כיום. חלק ניכר מכללי ההלכה ובכלל זה כללי הגירושין, מיוע"ה

הבעיה היא שאין נכונות לתקן. הגישה של חלק מהציבור החרדי, השלטת בבתי הדין, היא שלא צריך להיכנע לרוח זמננו, ויש להמשיך וללכת בנתיב שקבעו החכמים הקדמונים.

"בית הדין מתייחס כיום לגירו"שין כאילו המדובר בגירושין לפני אלפי שנים. או היה הליך זה פחות נפוץ וסטיגמתי. הגירושין פעלו לרעת שני בני הזוג ולכן הוטלו ההגבלות על ביצועם. במציאות ה"חיים דאז חלק ניכר מהעם קיבל עליהם בהבנה ובאהבה את ההלכה כמות שהיא. לא זה מצב הדברים כיום. חלק ניכר מכללי ההלכה ובכלל זה כללי הגירושין, מיוע"ה

הבעיה היא שאין נכונות לתקן. הגישה של חלק מהציבור החרדי, השלטת בבתי הדין, היא שלא צריך להיכנע לרוח זמננו, ויש להמשיך וללכת בנתיב שקבעו החכמים הקדמונים.